

ขอเชิญเรียนออนไลน์หลักสูตร “ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล” เรียนฟรี!! แคมป์เกียรติบัตรฟรี!!

Healthcare x Application ฉบับรับเทศกาลสงกรานต์ซึ่งรุนแรงกว่ามณฑลมหาเสน่ห์ของขุนแผน ก็ยอดผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในเดือนเมษายนนี้แหละค่ะ แอดมินขออนุญาตงดการรีวิวแอปฯ เกี่ยวกับสุขภาพสักหนึ่งฉบับนะคะ แต่อยากเชิญชวนท่านผู้อ่านย้อนวัยกลับไปเรียนหนังสือกันอีกครั้ง แต่ครั้งนี้เราจะต้องบอกว่าเรียนทิพย์นะน้องนะ >< ไซ้คะ .. เรากำลังนั่งโหม่แมชชีนกลับสู่ช่วงเวลาการเป็นนักเรียนนิสิต นักศึกษา ก็เนอะขึ้นชื่อว่า...การเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุดจริง ๆ และเพื่อไม่ตกเทรนด์โลกยุคปัจจุบันขอท้าทุกท่านเข้าสู่หลักสูตร “ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล”

เกี่ยวกับบทเรียน

โควิด-19 เป็นโรคติดต่อร้ายแรง รัฐบาลให้ความสำคัญในการวางมาตรการป้องกันเพื่อลดและจำกัดการระบาด การวางมาตรการจัดการระบาดของโรคในครั้งนี้มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ต้องปรับตัวอย่างมาก เช่น มาตรการ Social distancing ส่งผลกระทบการทำงาน การศึกษา การดำเนินวิถีชีวิตหลายอย่างต้องปรับเปลี่ยน

ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล ศาสตราจารย์ นว. ยง ภู่วรรณ

บทเรียนโดย

ศาสตราจารย์ นว. ยง ภู่วรรณ

รายนันต์
หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านไวรัสวิทยาคลินิก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
นักวิทยาศาสตร์ดีเด่นแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2540

รองศาสตราจารย์ ยิน ภู่วรรณ

รางวัลนักวิจัย ประดิษฐ์คิดค้น จากสภานักวิจัยแห่งชาติ 7 ครั้ง
นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ปี 2539 ผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มอ. บก. และ สพฐ.
ที่ปรึกษา ศิวภคเครือข่าย

Healthcare x Application

The Medicine Journal

มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น จนเป็นการปรับตัวเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New normal) ด้วยการนำเทคโนโลยีช่วยดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อลดการแออัด ฯลฯ โครงการความช่วยเหลือของรัฐบาลก็ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแบบเต็มรูปแบบ เช่น การลงทะเบียนขอรับการช่วยเหลือจากผลกระทบโควิด-19 ในโครงการเราไม่ทิ้งกันลงทะเบียนเกษตรกร การใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกัน โครงการคนละครึ่ง เป็นต้น ประชาชนได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตไปจากเดิม เช่น การทำงานจากบ้าน การเรียนการศึกษาออนไลน์ การซื้อขายของบนแพลตฟอร์มดิจิทัล การใช้เงินแบบดิจิทัล สิ่งเหล่านี้เป็นวิถีใหม่ที่เราคุ้นเคย

ชีวิตวิถีใหม่จึงเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจำเป็นต้องวางรากฐาน ความรู้ความเข้าใจ เพื่ออยู่กับโลกดิจิทัล มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นการผสมผสานการดำเนินชีวิตบนโลกกายภาพ (Physical) กับโลกเสมือนที่เรียกว่าโลกไซเบอร์ (Cyber) ที่มีแพลตฟอร์มการบริการแบบดิจิทัล (Digital service platform) ความสำคัญจึงอยู่ที่ประชาชนต้องพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ และความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเป็นพลเมืองดิจิทัล

บทเรียนออนไลน์ที่จัดทำนี้ นอกจากให้ความสำคัญกับเรื่องชีวิตวิถีใหม่ที่เกี่ยวข้องกับทักษะความฉลาดทางดิจิทัล และการเป็นพลเมืองดิจิทัลแล้ว ยังเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่เท่าทันต่อสื่อใหม่ (New media) ให้ความสำคัญในเรื่องการคิดการวิเคราะห์ ความเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การประมวลผลข่าวสาร การแยกแยะและไม่หลงเชื่อข่าวปลอม และให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อดูแลปกป้องตัวเอง ดูแลข้อมูลส่วนตัว ความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยทั้งของตัวเองและสังคม

จุดมุ่งหมายของบทเรียนจึงเป็นพื้นฐานที่นักเรียนและประชาชนควรได้เรียนรู้ในเบื้องต้น เข้าใจถึง สิทธิ หน้าที่ คุณธรรม จริยธรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล เนื้อหาที่สำคัญระดับพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เพื่อลดความเสี่ยงในการดำรงชีวิตในยุควิถีใหม่

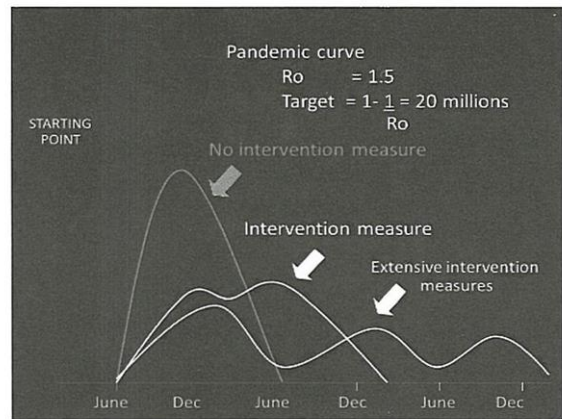
การสร้างบทเรียนออนไลน์ในรูปแบบ MOOC เป็นสื่อการเรียนรู้ให้กับนักเรียนและประชาชนทั่วไป เน้นให้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยวางเค้าโครงเนื้อหาเป็นโมดูลขนาดเล็ก ๆ รวมกันเป็นบท เพื่อเรียนรู้ได้ตามเวลาที่มี และเรียนต่อเนื่องได้จนจบหลักสูตร โดยเป้าหมายผู้เรียนตั้งแต่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และประชาชนทั่วไป โดยผู้เรียนเข้าเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาได้จำนวนมาก ไร้ขอบเขตจำกัด ให้อุปกรณ์ได้ตั้งแต่สมาร์ตโฟนถึงพีซี เมื่อเรียนจบ

จะได้ประกาศนียบัตรดิจิทัลออกให้ทันที นักเรียนสามารถนำไปใช้ในแฟ้มสะสมงานของตนเองได้ โดยเทียบผลการเรียนขนาด 0.5 หน่วยกิต หรือเทียบการเรียนการสอนตามตารางเรียนของนักเรียน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละหนึ่งชั่วโมงในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญชุกรณ

1. วิถีชีวิตการณโควิด-19 และผลกระทบ

การระบาดของโรคโควิด-19 เริ่มเกิดขึ้นในประเทศจีน ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผู้ป่วยรายแรกที่เกิดนอกประเทศจีน หลังจากนั้นมีการระบาดไปทั่วโลก นับเป็นการระบาดที่รุนแรงครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์โลกมนุษย์ ทุกประเทศจึงมีมาตรการในการป้องกันและต่อสู้กับโรคร้ายนี้ ประชาชนให้ความร่วมมืออย่างดีในการปรับพฤติกรรมต่าง ๆ มาตรการที่ใช้ดำเนินการในการต่อสู้กับโรคร้ายนี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต มีการพัฒนาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าช่วยเพื่อลดระยะห่าง (Social distancing) ทำให้กระทบกับวิถีชีวิต สังคมที่ต้องปรับตัวครั้งสำคัญ จนกล่าวว่าเป็นวิถีใหม่ (New normal) ที่นำมาใช้ นับเป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้เร็วยิ่งขึ้น หลายคนเริ่มปรับตัวให้คุ้นชินกับการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่นี้

รูปที่ 1 การควบคุมการระบาดให้ไม่เกินขีดความสามารถของระบบสาธารณสุข

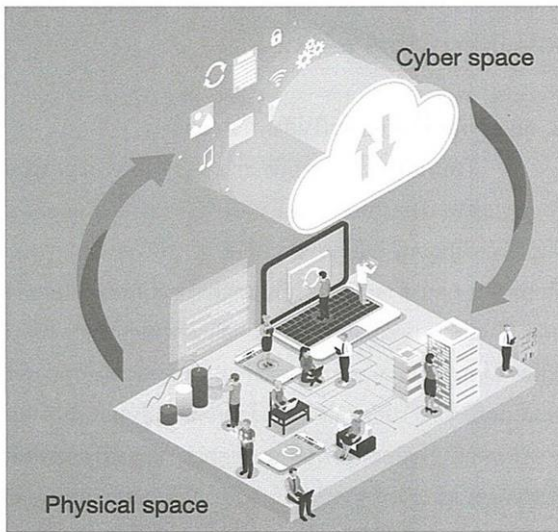
2. ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)

เมื่อก่อนการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันเป็นการพบกันซึ่งหน้า (Face to face) ที่ใกล้ชิดกัน เรามีเพื่อนบ้าน เห็นหน้ากัน พูดคุยกัน มีสังคมที่ค่อนข้างจำกัด ชีวิตวิถีใหม่ทำให้พบกัน

The Medicine Journal

ผ่านทางเทคโนโลยีดิจิทัล ก่อให้เกิดวิถีรูปแบบใหม่ที่ใช้ไซเบอร์ผสมรวมกับแบบกายภาพ ชีวิตวิถีใหม่จึงมีการดำเนินกิจกรรมที่ใช้ดิจิทัลร่วมกับวิถีชีวิตผู้คนมีสองสถานะ สถานะหนึ่งในโลกจริง (Real) ทางกายภาพ กับอีกสถานะหนึ่งในโลกเสมือนจริง (Virtual) ที่มองผ่านหน้าจอที่อยู่ในไซเบอร์ ด้วยจินตนาการที่ควบคู่กันระหว่างไซเบอร์กับกายภาพ

รูปที่ 2 ระบบไซเบอร์-กายภาพ Cyber-Physical System

3. การศึกษาวิถีใหม่

ผลกระทบจากโควิด-19 มีต่อระบบการศึกษาสูงมาก ในช่วงการระบาดของโควิด-19 มีนักเรียนทั่วโลกกว่า 1,700 ล้านคนต้องหยุดอยู่บ้าน แต่การเรียนการสอนยังดำเนินการต่อโดยปรับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่เป็นการเรียนที่ใช้ตัวช่วย เช่น เทคโนโลยีช่วยทดแทนการมาโรงเรียน ในช่วงวิกฤติเช่นนี้หลายโรงเรียนจึงต้องหาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อให้การศึกษาดำเนินต่อไปได้ ผลจากโควิด-19 ยังเป็นตัวเร่งให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนโลกไซเบอร์ร่วมกับโลกกายภาพ เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยร่นระยะทางทำให้เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ หรือเรียนกับครูได้โดยตรงแบบออนไลน์ ระบบการศึกษาเป็นการบริการรูปแบบหนึ่งที่ให้บริการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลได้

4. ทักษะดิจิทัลเพื่ออนาคต

โควิด-19 ทำให้ต้องปรับการใช้ชีวิตหลายอย่าง ทั้งการดูแลตนเอง การใช้ดิจิทัลออนไลน์ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทักษะดิจิทัล

Healthcare x Application

รูปที่ 3 การผสมการเรียนการสอนบนโลกกายภาพกับโลกไซเบอร์

จึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้น ทักษะนี้ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้ การอ่าน เขียนดิจิทัล ได้มากและเร็ว ออนไลน์จากทุกที่ ใช้สมาร์ตโฟนเพื่อการเรียนรู้และรับรู้ข่าวสาร บทบาทชีวิตวิถีใหม่ต้องใช้ทักษะดิจิทัล มีความสามารถในการใช้สื่อ การติดต่อสื่อสาร การทำงานร่วมกัน ทักษะการคิดเป็นระบบ การจัดการดูแลตัวตนในโลกไซเบอร์ รวมถึงการใช้อุปกรณ์ทางด้านดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ อย่างรู้คุณค่า มีคุณธรรมและจริยธรรมกับการใช้งาน มีความรับผิดชอบ การก้าวสู่เศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทยเกี่ยวกับการใช้ดิจิทัลเป็นสำคัญ

5. ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ-Digital Quotient)

เมื่อก่อนเราให้ความสำคัญด้านความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา (IQ-Intelligent quotient) มีการพัฒนาทักษะความสามารถให้ผู้คน โดยเน้นที่ความฉลาดทางปัญญาที่มีหลากหลาย และบางเรื่องมีลักษณะเฉพาะตัว ต่อมาให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข โดยใช้ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ-Emotional quotient) เป็นพื้นฐาน ในยุคชีวิตวิถีใหม่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกันมาก มีกิจกรรมอยู่บนโลกไซเบอร์ จึงต้องอาศัยความฉลาดทางดิจิทัล (DQ-Digital quotient) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการดำรงชีวิตที่ทำให้ใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลได้ดีขึ้น

6. การรู้เท่าทันสื่อใหม่

เทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนแปลงรูปแบบสื่อแบบดั้งเดิม หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มาเป็นสื่อออนไลน์ สื่อดิจิทัลใหม่ และสื่อสังคมมีลักษณะเป็นแพลตฟอร์มที่ทุกคนอยู่บนแพลตฟอร์ม เป็นทั้งผู้ให้ข่าวและผู้รับข่าว ซึ่งต่างจากในอดีต

Healthcare x Application

The Medicine Journal

รูปที่ 4 การรู้จักตัวตนทางกายภาพ (Know Your Customer-KYC) เพื่อเชื่อมโยงอวตาร

อย่างมาก ทำให้มีข้อมูลข่าวสารมากมาย ท่วมทับ ทักชะการใช้ และการบริโภคข่าวสารอย่างรู้เท่าทันเป็นเรื่องสำคัญ เพราะผู้รับข่าวสารเป็นผู้เลือก วิเคราะห์ด้วยตนเอง ต้องคิด วิเคราะห์ แยกความจริงกับความเห็นได้ และรับรู้การมีข่าวปลอม ข่าวลวง จึงต้องเรียนรู้และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการรับข่าวสาร

รูปที่ 5 ความสัมพันธ์ของประชาชนกับการเป็นพลเมืองดิจิทัลในโลกโซเชียล

7. การเป็นพลเมืองดิจิทัล

การเป็นพลเมืองดิจิทัลหมายถึงผู้ใช้ดิจิทัล ออนไลน์ ทำกิจกรรมบนโลกไซเบอร์เป็นประจำ และพร้อมที่จะเชื่อมโยง การรับรู้ข่าวสารและทำกิจกรรมร่วมกับภาครัฐ มีความรู้ ความสามารถใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้มีความรู้ ที่เหมาะสมและมีความรับผิดชอบกับการใช้เทคโนโลยี การเป็น พลเมืองดิจิทัลจึงมีความสำคัญที่จะยกระดับคุณภาพชีวิต และ ความเป็นอยู่ของประชากรให้สูงขึ้น

8. คุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไซเบอร์

สังคมไซเบอร์ หมายถึง การอยู่รวมกันของผู้คนที่มี กิจกรรมเชิงความสัมพันธ์ รวมถึงการทำธุรกรรมซึ่งกันและกัน ที่ใช้ดิจิทัลเป็นฐาน ไม่ขึ้นกับอาชีพ อายุ เพศ ศาสนา ฐานะ ที่อยู่อาศัย ฯลฯ สังคมไซเบอร์ก็ไม่แตกต่างจากสังคมบนโลกจริง แต่ส่วนใหญ่เราจะไม่เห็นตัวตนที่แท้จริง แต่ทำอยู่บนระบบดิจิทัล เป็นพลเมืองดิจิทัล มารวมกลุ่มทำกิจกรรมทางสังคมด้วยการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล ในสังคมใดก็ตามถ้าทุกคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม ต่างประพฤติปฏิบัติต่อกันด้วยดี อาศัยคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี สังคมก็สงบสุข ปราศจากปัญหา แต่หากมีผู้ขาดคุณธรรมและ จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติเอาใจเอาเปรียบ ก่อความไม่สงบ สังคม ก็จะวุ่นวาย ไม่สงบสุข ย่อมต้องหาวิธีการมาจัดการกับปัญหาเหล่านั้น วิธีหนึ่งคือ การออกกฎหมายเพื่อใช้กฎหมายแก้ปัญหา

มาค่ะ!!! เชิญเข้าห้องเรียนทิพย์กันเลย
<https://learningdq-dc.ku.ac.th>

ข้อมูลอ้างอิง

1. <https://learningcovid.ku.ac.th>
2. <https://www.facebook.com/นพ.ยง ภู่วรวรรณ>
3. <https://www.facebook.com/ยีน ภู่วรวรรณ>